

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ για τη Βιβέτ Τσαρλαμπά Κακλαμάνη, in memoriam aeternam

Την είδηση του θανάτου της ξεχωριστής φιλόλογου, μεταφράστριας και ερευνήτριας του έργου του Άγγελου Σικελιανού, πληροφορήθηκα –τι σύμπτωση-με συναισθήματα θλίψης, μέσα στο Κηποθέατρο «Άγγελος Σικελιανός». Έστρεψα αθέλητα το βλέμμα προς τον τοίχο με τις υπογραφές του ποιητή και σκέφτηκα: Με την υπογραφή του ποιητή της εκείνη έφυγε... Την επόμενη σε έκτακτο συμβούλιο του Συνδέσμου Φιλολόγων Λευκάδας, πήραμε ομόφωνα την απόφαση να τιμήσουμε αυτή την επίσημη, την πιο επίσημη στιγμή της, με τούτα τα λόγια.

Η Βιβέτ Τσαρλαμπά-Κακλαμάνη, κόρη του νομικού και πολιτευτή Λευκάδας και Πρέβεζας Μάρκου Τσαρλαμπά (1894-1964), με βαθιές ρίζες στην ιστορία-η καταγωγή της οικογένειας από την Ήπειρο, με σημαντική δράση στην Επανάσταση του 1821- θα αναδειχθεί, καταβάλλοντας μεγάλο και δια βίου πνευματικό μόχθο, σε μια πεπαιδευμένη και καλλιεργημένη προσωπικότητα της Λευκάδας: συνεχίζοντας και επεκτείνοντας την οικογενειακή παράδοση παιδείας και σπουδών σε μεγάλα πανεπιστήμια της Ευρώπης. Ο προπάππος της, Μάρκος Τσαρλαμπάς επίσης (1803-1897), ήταν Διδάκτωρ του Δικαίου και των Πολιτικών Επιστημών, με σπουδές στα Πανεπιστήμια Παβίας και Παρισίων, Έπαρχος Λευκάδας και γαμπρός του ποιητή Αριστοτέλη Βαλαωρίτη.

Ο πατέρας της, εμφανίζεται στην πολιτική σκηνή το 1920-στενός συνεργάτης του Αλέξανδρου Παπαναστασίου και του Ελευθέριου Βενιζέλου. Θα εκλεγεί πολλές φορές βουλευτής και θα μείνει στην τοπική μας ιστορία ως ο πολιτευτής που αγωνίστηκε ώστε να δοθούν εκτάσεις γης στην Πούντα του Ακτίου σε ακτήμονες αγρότες της Λευκάδας, μια χειρονομία πολιτικού ανθρωπισμού σε χρόνια αφόρητης σκληρότητας για τους αγροτικούς πληθυσμούς του τόπου.

Η ακαταπρόσβλητη πνευματική και ερευνητική δραστηριότητα της Βιβέτ Τσαρλαμπά-Κακλαμάνη, κυρίως γύρω από τη ζωή και το έργο του Άγγελου Σικελιανού, συντέλεσε ώστε να καταστήσει τον ποιητή μια οικεία στην προσπέλασή της ποιητική φωνή, καθώς συνδύαζε τη φιλολογική σκέψη με τη βιωματική προσέγγιση σε άγνωστα ή ελάχιστα γνωστά παραλειπόμενα της ζωής του ποιητή-και κάποτε ανασκάπτοντας ανθρώπινα ίχνη της ιδιωτικότητάς του: που κι αυτά τεκμηριώναν τον αποκαλυπτικό ποιητικό του λόγο και τη βαθιά ανθρωπιστική, οικουμενική φωνή του, ανάμεσα στο κοσμικό και μεταφυσικό βασίλειο της σκέψης του. Δεκάδες συνέδρια, ειδικά αφιερώματα, δημοσιεύσεις σε μεγαλύτερα επιστημονικά ή μικρότερα και λαϊκότερα έντυπα, φιλοξενούν επιστημονικές εισηγήσεις και κείμενα φιλολογικά της Βιβέτ Τσαρλαμπά-Κακλαμάνη, δημιουργώντας μικρές και μεγάλες αποικίες ανθρώπων που μετέχουν με πνευματική χαρά στον διαμεσολαβητικό, πράο φιλολογικό της λόγο. Και είναι αυτή η συγγραφική της πράξη και μια άλλη μορφή κοινωνικής ευαισθησίας και προσφοράς, που συμπληρώνει τη δραστηριοποίησή της-μαζί με τον ακούραστο σύζυγό της Σωκράτη Κακλαμάνη-, στα σωματεία των Λευκαδίων της Αθήνας και κυρίως στον *Σύλλογο Λευκαδίων Αττικής* η «Αγία Μαύρα». Η παρουσία της στην ιστορική πια *Ηχώ της Λευκάδας*, και τα *Πολιτιστικά της Ποικίλα* (που μας έλειψαν στα τελευταία φύλλα της εφημερίδας και μας έβαλαν σε

δικαιολογημένη ανησυχία), ήταν το συνθετικό κάτοπτρο της πνευματικής και πολιτιστικής φυσιολογίας του Λευκαδίτη, όπου γης.

Η Βιβέτ Τσαρλαμπά-Κακλαμάνη, η επίμονη μελετήτρια των νεοελληνικών γραμμάτων, η ακαταπόνητη φιλόλογος που κινείται ανάμεσα στο τοπικό και το εθνικό, εντάσσοντας το μερικό μέσα σε γενικότερα σχήματα, σιώπησε προχθές, το τελευταίο δεκαήμερο του Ιουλίου, μέσα σε ένα περίεργο καλοκαίρι που πασκίζει να βρει τον βηματισμό του, σ'αυτούς τους παράξενους καιρούς που φαίνεται πια πως κάτι διαφορετικό απ'αυτό που μέχρι τώρα ξέραμε, κυοφορούν. Έφυγε άηχα η Βιβέτ καλοκαίρι -την εποχή που σχεδόν κάθε χρόνο κάτι ετοίμαζε να ανακοινώσει στον τόπο της, στον τόπο μας και που το περιμέναμε, όπως το καλό έθιμο, που βγαίνει μέσ'από τις ρίζες της γης μας και των ανθρώπων της, μέσ'από τις ρίζες της ψυχής μας.

Ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Λευκάδας την αποχαιρετά με περισσή θλίψη και συγκίνηση γ'αυτό που έδωσε στη φιλολογία, για ό,τι έμεινε ακατόρθωτο, όπως πάντα συμβαίνει με τα ανθρώπινα. Εκφράζουμε στον σύζυγό της Σωκράτη Κακλαμάνη και σε όλη της την οικογένεια τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια και –αν αυτό αποτελεί έναν παραμυθητικό λόγο, τούτες τις επώδυνες στιγμές, την πίστη ότι οι άνθρωποι που αφήνουν πίσω τον λόγο τους, δεν είναι εύκολο να αποδράσουν από τη γη...

Εκ μέρους του Συνδέσμου Φιλολόγων Λευκάδας

Η Πρόεδρος

Παρασκευή Κοψιδά-Βρεττού